

بررسی نقش منابع انسانی و ویژگیهای روانشناسی بر رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان ترویج و آموزش کشاورزی ایران

مجتبی سوختانلو^۱

حمید موحد محمدی^۲

احمد رضوانفر^۳

چکیده

هدف اصلی پژوهش، بررسی نقش منابع انسانی و ویژگیهای روانشناسی بر رفتار اطلاع‌یابی در دانشجویان ترویج و آموزش کشاورزی ایران بود. پژوهش از نوع کاربردی، روش پژوهش از نوع توصیفی - پیمایشی و جامعه آماری آن شامل تمام دانشجویان ترویج و آموزش کشاورزی در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه‌های تهران، شیراز، رازی کرمانشاه و رامین - ملائانی اهواز بود. نمونه‌گیری به روش طبقه‌ای تصادفی با انتساب متناسب انجام شد و حجم نمونه بر اساس جدول مورگان به تعداد ۲۹۰ نفر (۲۳۰ نفر مقطع کارشناسی و ۶۰ نفر مقطع کارشناسی ارشد) تعیین گردید. در این تحقیق، از روشهای ضریب تغییرات، آزمون t و F ، آزمون توکی (Tukey)، تکنیک رفع اختلاف مقیاسها (Scale Free)، تکنیک تحلیل مؤلفه‌های اصلی و ضریب همبستگی پیرسون به منظور تحلیل داده استفاده شد. یافته‌ها نشان داد دانشجویان با سالیهای تحصیلی بالاتر در هر دو مقطع تحصیلی، اولویت اول را برای رجوع در کسب اطلاعات داشتند؛ این در حالی است که

.....
۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد آموزش کشاورزی، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه

کشاورزی دانشگاه تهران msookhtanlo@gmail.com

۲. دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران

hmovahed@ut.ac.ir

۳. دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران

arezvan@ut.ac.ir

اعضای هیئت علمی، اولویت اول از لحاظ درجه اهمیت منابع انسانی در کسب اطلاعات دانشجویان را داشته‌اند. گرایش به وظیفه‌مداری در جنسیت زن و در بین دانشجویان مقطع کارشناسی بیشتر بوده، ولی گرایش به برون‌گرایی در جنسیت مرد و در بین دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد، بیشتر بوده است.

کلیدواژه‌ها: رفتار جستجوی اطلاعات، منابع انسانی، برون‌گرایی، وظیفه‌مداری.

مقدمه

افزایش روزافزون اطلاعات و پی بردن به ارزش و اهمیت اطلاعات در زندگی شخصی و حرفه‌ای، معضل چگونگی دسترسی به اطلاعات را به دنبال دارد و دسترسی به اطلاعات مورد نیاز از میان انبوه اطلاعات موجود، مهارتهای خاصی را می‌طلبد. نتایج پژوهشهایی چون «اشکنی‌پور» (۱۳۷۷) و «یمین فیروز» (۱۳۸۲) نشان داده است بسیاری از پژوهشگران فاقد آگاهی و مهارت لازم در شناسایی نیازهای اطلاعاتی حوزه پژوهش خود و ارائه آن در قالب عبارت جستجو به پایگاه‌ها و نیز شناسایی معتبرترین، غنی‌ترین و بهینه‌ترین منابع اطلاعاتی هستند. با وجود آنکه وجود انواع منابع اطلاعاتی کتابخانه‌ای و اینترنتی که با هزینه و تلاش بسیار فراهم می‌شوند، یکی از ضروریات نظام آموزش عالی و مهم‌ترین ابزار کار جهت رشد سبک پژوهشگر محوری دانشجویان است، نتایج بسیاری از پژوهشها نشان می‌دهد در برخی رشته‌های دانشگاهی، میزان استفاده از منابع غنی اطلاعاتی و انواع پایگاه‌های معتبر علمی موجود در اینترنت کتابخانه‌ها بسیار پایین است (دیانی، ۱۳۷۷). رشد صحیح جستجوی اطلاعات (اطلاع‌یابی) دانشجویان ترویج و آموزش کشاورزی با توجه به ماهیت رشته و همچنین جایگاه بسیار مهم تواناییهای اطلاع‌یابی در کارکرد و کیفیت شغلی این رشته (محمدی، ۱۳۸۱)، یک راهکار بنیادی برای ارتقای کیفیت و عملکرد آموزشی دانشجویان به شمار می‌رود. با توجه به آنکه سبک تدریس اعضای هیئت علمی در دانشگاه‌ها از حالت سنتی معلم محوری

محض خارج شده و بخش قابل ملاحظه‌ای از مسئولیت آموزشی بر عهده خود دانشجویان نهاده شده است، عوامل اثرگذار بر ارتقای تواناییهای اطلاعاتی دانشجویان شایسته توجه است.

مطابق دیدگاه «ویلسون»^۱ (2000)، رفتار اطلاعاتی شامل سطح جزئی‌تر رفتار جستجوگر در تعامل با همه نظامهای اطلاعاتی، که همه تعاملات با نظام، خواه در سطح تعامل انسان با رایانه (مثل استفاده از موشواره و انتخاب پیوندها) یا در سطح انتزاعی (مثل اتخاذ یک راهبرد جستجوی بولی یا تعیین معیاری برای انتخاب منابع) را شامل می‌شود و اقدامهای ذهنی نظیر قضاوت درباره ربط داده‌ها یا اطلاعات بازیابی شده را نیز در بر خواهد گرفت. «نویدی» (۱۳۸۶) معتقد است تواناییهای جستجوی اطلاعات، فرایندی است که از نیاز اطلاعاتی آغاز شده و طی مراحل، اسناد و منابع اطلاعاتی با استفاده از سبکهای معین مورد جستجو قرار گرفته، اطلاعات مورد نیاز پس از استخراج بازبینی و بررسی شده و در نهایت اطلاعات هدف بازیابی و به حل مسئله منجر خواهد شد.

پیشینه پژوهش

در تحقیقات «هووارد و هووارد»^۲ (۱۹۹۸) و «سیمز»^۳ (۲۰۰۲) از میان انواع ویژگیهای روانشناسی، وظیفه‌شناسی و برون‌گرایی بر رفتار اطلاعاتی دانشجویان مؤثر شناخته شده است.

«هینستروم»^۴ (2005)، طی پژوهشی دریافت که در میان دانشجویان، بین رفتار اطلاع‌یابی آنان و برخی از ابعاد پنج‌گانه شخصیت (شامل: روان رنجوری،

- .....
1. Wilson.
  2. Howard & Howard.
  3. Sims.
  4. Heinstrom.

برونگرایی، آزادی تجربه، رقابت‌جویی (انگیزه پیشرفت) و (وظیفه‌مداری) رابطه وجود دارد. از میان انواع ابعاد پنج‌گانه شخصیت، عامل‌های وظیفه‌مداری و رقابت‌جویی (حس رقابت در کسب توانایی بیشتر جهت کسب اطلاعات معتبرتر و جامع‌تر) و برونگرایی (توانایی تعامل اجتماعی با دیگران جهت کسب اطلاعات) بر رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان مؤثر شناخته شده است. افراد با بُعد برونگرایی بالا، به فعالیت شفاهی و فیزیکی گرایش بیشتری دارند و به توسعه روابط اجتماعی بسیار اهمیت می‌دهند. افراد با بُعد وظیفه‌مداری بالا، وظایف تعریف شده آنان در هر موقعیت شغلی یا اجتماعی خود را در اولویت اول نسبت به امور دیگر قرار می‌دهند. بر اساس تحقیق مرکز کتابخانه‌ای رایانه‌ای آنلاین در دوبلین^۱ (۲۰۰۶)، در فرایند جستجوی اطلاعات کتابخانه‌ای، منبع انسانی بیش از ۶۵٪ از دانشجویان، دوستان و آشنایان بوده و پس از آن، اعضای هیئت علمی به عنوان مرجع انسانی کسب اطلاعات مطرح بودند.

«کیم»^۲ (۲۰۰۶)، در تحقیق خود با عنوان «اندازه‌گیری استانداردهای استفاده دانشجویان کارشناسی از پایگاه‌های اطلاعاتی کتابخانه‌ای»، نتیجه گرفت که قابلیت دسترس‌پذیری آسان‌تر و راحت‌تر به منابع اطلاعاتی، نقش مهمی در تمایل دانشجویان برای رجوع به منابع کتابخانه‌ای ایفا می‌کند. «کیم» اشاره داشت که در آینده، کتابداران در کتابخانه‌ها با جستجوگرهای الکترونیکی و اینترنتی رقابت می‌کنند که جنبه دسترس‌پذیری منابع اطلاعاتی و راحتی و سادگی دستیابی به آن اهمیت زیادی داشت.

«خاکپور» (۱۳۸۳) در بررسی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران، نتیجه گرفت استفاده از منبع

1. Online computer library center.
2. Kim.

_____ بررسی نقش منابع انسانی و ویژگیهای روانشناسی بر رفتار ... / ۲۳۷

انسانی اعضای هیئت علمی، پراستفاده‌ترین روش اطلاع‌یابی این جامعه (۱۹/۰۳٪) و استفاده از برگه‌دان کتابخانه، معمول‌ترین روش دستیابی آنها به منابع مورد نیاز از کتابخانه‌ها بوده است (۲۶/۲۷٪). مهم‌ترین موانع و مشکلات در دستیابی به اطلاعات مورد نیاز، نبود منابع مورد نیاز در منابع اطلاعاتی کتابخانه و روزآمد نبودن موجود (هر یک با ۲۰/۳۴٪) عنوان شد.

مطابق نتایج تحقیق «صفری راد» (۱۳۸۳)، دانشجویان از منابع انسانی غیر رسمی، بیشتر از منابع رسمی بهره می‌برند. در میان منابع غیر رسمی، کسب اطلاعات از دانشجویان با تجربه‌تر، مهم‌ترین منبع اطلاعاتی آنان شمرده می‌شد. در این زمینه، تحقیق «مکی زاده تفتی» (۱۳۷۶) نیز به چنین نتایجی اشاره داشت. همچنین، مهم‌ترین موانع اثرگذار در کسب مناسب‌تر اطلاعات از منابع اطلاعاتی در دسترس دانشجویان، ضعف مهارت در زبان انگلیسی، آشنایی نداشتن با منابع جستجو و دسترسی نداشتن بهنگام به اطلاعات بود. در تحقیق «صفری راد»، بر تأثیر عواملی همچون مقطع تحصیلی و جنسیت اشاره شده که توانایی و میزان جستجوی اطلاعات مردان را نسبت به زنان در سطح بالاتری معرفی کرده بود. همچنین، نتایج او در ارتباط با نقش اثرگذار مقطع تحصیلی در رفتار جستجوی اطلاعات، با نتایج «سامرز» (۲۰۰۰) سنخیت داشت.

«حسن صیامیان و همکاران» (۱۳۸۶)، تحقیقی با عنوان «بررسی میزان سواد اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان کارشناسی مدارک پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران» انجام دادند. یافته‌های این پژوهش نشان داد تمام این دانشجویان ضمن دارا بودن پیشینه انجام تحقیق، ۷۱٪ کتابخانه‌ای، ۴٪ میدانی و ۲۵٪ هر دو نوع تحقیقی را داشته‌اند. بیشترین مشکل دانشجویان در پیدا کردن اطلاعات ۸۴٪ و ارزیابی آنها ۳۷/۵٪ بوده است. بیشترین (۸۴٪) رفع مشکلات را با مراجعه به استاد

درس سمینار آمار و مدارک پزشکی و در درجه دوم اهمیت (۷۱٪) اعضای هیئت علمی گروه برطرف کرده‌اند. بیشترین منبع اطلاعاتی مورد استفاده مشاوره با متخصصان و صاحب نظرات ۸۴٪ بوده است.

در مجموع، مطابق دیدگاه‌ها و نتایج تحقیقات «فیدل و همکاران»^۱ (۱۹۹۹)، «هووارد و هووارد»^۲ (۱۹۹۸)، «سیمز»^۳ (۲۰۰۲)، «هینستروم»^۴ (۲۰۰۵) و «ابوسریه»^۵ (۲۰۰۷) از میان انواع ویژگیهای روانشناسی، تنها دو ویژگی وظیفه‌مداری و برونگرایی را بر رفتار اطلاع‌یابی مؤثر معرفی کرده‌اند.

از این رو، هدف کلی این پژوهش، بررسی نقش منابع انسانی و ویژگیهای روانشناسی بر رفتار جستجوی اطلاعات در میان دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد ترویج آموزش کشاورزی ایران می‌باشد. هدفهای اختصاصی پژوهش شامل موارد زیر است:

- اولویت‌بندی درجه اهمیت منابع انسانی، برای کسب اطلاعات آموزشی در دانشجویان
- اولویت‌بندی فراوانی رجوع به منابع انسانی برای کسب اطلاعات آموزشی در دانشجویان
- میزان صرف وقت اعضای هیئت علمی برای پاسخگویی به دانشجویان
- رابطه بین میزان پیشرفت تحصیلی و متغیرهای روانشناسی تحقیق
- رابطه بین رفتار جستجوی اطلاعات دانشجویان و متغیرهای روانشناسی تحقیق.

.....

1. Fidel et al.
2. Howard & Howard.
3. Sims.
4. Heinstrom.
5. Abouserie.

روش پژوهش

مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش منابع انسانی و ویژگیهای روانشناسی بر رفتار جستجوی اطلاعات در میان دانشجویان ترویج و آموزش کشاورزی ایران در سال ۱۳۸۷ طراحی و اجرا گردید. تمامی دانشجویان در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه‌های تهران، شیراز، رازی کرمانشاه و رامین - ملائانی اهواز به تعداد ۶۵۰ نفر (۵۷۸ نفر کارشناسی و ۷۲ نفر کارشناسی ارشد) جامعه مورد بررسی این پژوهش را تشکیل دادند. پژوهش از نوع کاربردی و روش پژوهش از نوع توصیفی - پیمایشی بود. حجم نمونه بر اساس جدول مورگان به تعداد ۲۹۰ نفر (مقطع کارشناسی ۲۳۰ نفر و مقطع کارشناسی ارشد ۶۰ نفر) تعیین گردید که با استفاده از روش نمونه‌گیری طبق تصادفی با انتساب متناسب، پاسخگویان انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند.

در این تحقیق، برای اندازه‌گیری دو ویژگی برونگرایی و وظیفه‌مداری، از گویه‌های سنجنده برونگرایی و وظیفه‌مداری در مدل پنج عامل بزرگ (THE BIG (FIVE-FACTOR MODEL استفاده شد. این مدل، بهترین نمونه برای ساختار شخصیت و روانشناسی افراد و نشان دهنده این است که مدل پنج عاملی، تقریباً برای شناسایی و تأیید مهم‌ترین ویژگیهای شخصیت مورد توافق کلی است (مطابق نتایج بشارت، ۱۳۸۴؛ شکری و همکاران، ۱۳۸۵؛ گروسی فرشی، مانی و بخشی‌پور، ۱۳۸۵؛ دنو^۱ و همکاران، ۱۹۹۸ و فرانسیس^۲، ۱۹۹۹). در این مدل، صفات به پنج عامل بزرگ «برونگرایی»، «سازگاری»، «وظیفه‌مداری»، «ثبات عاطفی»، «فرهنگ و تربیت» تقسیم می‌شود (پروین، ۱۳۷۴) که در مجموع دو ویژگی اصلی برونگرایی و وظیفه‌مداری (مطابق پیشینه تحقیقات در ارتباط با رفتار اطلاع‌یابی) با ۲۵ گونه‌نهایی (پس از پیش‌آزمون اولیه) انتخاب و بررسی گردید.

.....
1. Deneve.
2. Francis.

روایی صوری پرسشنامه بر اساس نظر جمعی از استادان گروه‌های ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه‌های تهران، شیراز، رازی کرمانشاه و رامین - ملا ثانی اهواز و اعضای هیئت علمی رشته کتابداری و علوم اطلاع‌رسانی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران تأیید گردید. برای تعیین اعتبار پرسشنامه، ابتدا تعداد ۳۰ پرسشنامه در جامعه مورد مطالعه بین دانشجویان توزیع گردید که طی آن مقدار کروناخ - آلفا برای متغیرهای تحقیق پس از اصلاح مجدد گویه‌ها، بالاتر از ۰.۷ به دست آمد.

در بخش تحلیل توصیفی داده‌ها، از آمارهای توصیفی نظیر فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار و ضریب تغییرات و در بخش تحلیل استنباطی داده‌ها از یکسان‌سازی مقیاسها (Scale Free)، تکنیک تحلیل مؤلفه‌های اصلی، آزمونهای مقایسه میانگین (F, t-test) و آزمون توکی (Tukey) در محیط نرم‌افزار SPSSwin نسخه ۱۳ انجام گردید. ابزار پژوهش پرسشنامه‌ای شامل ۱۶۹ گویه که دربرگیرنده ویژگیهای فردی، میزان آشنایی با زبان انگلیسی، مهارتهای جستجوی اینترنتی، مهارتهای جستجو در کتابخانه، رضایتمندی از کار با اینترنت، رضایتمندی از خدمات کتابخانه، دسترس‌پذیری منابع اطلاعاتی، شناخت منابع اطلاعاتی در اینترنت، شناخت منابع اطلاعاتی در کتابخانه، آشنایی با سبکهای جستجوی اطلاعات در اینترنت، میزان برونگرایی و میزان وظیفه‌مداری بود.

غالب گویه‌ها در یک مجموعه منظم از عبارتها، دارای ترتیب خاص و وزنهای مساوی در یک مقیاس لیکرتی (اصلاً تا خیلی زیاد در دامنه ۰ تا ۵) و در برخی موارد به صورت سؤالهای باز تدوین شده بود. متغیرهای سنجنده رفتار اطلاع‌یابی بر اساس نتایج تحقیقات «یعقوبی و چیدری» (۱۳۸۵)، «لیلا مرادی و

همکاران» (۱۳۸۶)، «نصیرپور و حری» (۱۳۸۳)، «سانتوسا و همکاران»^۱ (۲۰۰۵) «وزوب جئونگ»^۲ (۲۰۰۴) «کیم»^۳ (۲۰۰۶) و «آلیسون»^۴ (۲۰۰۸) به دست آمده است.

برای محاسبه میزان رفتار جستجوی اطلاعات (اطلاع‌یابی) دانشجویان، با توجه به مشابهت نداشتن مقیاس اندازه‌گیری برخی متغیرها و هم‌جنس نبودن آنها از جمله متغیرهای سال تحصیلی (مقیاس اندازه‌گیری بر اساس سال) و معدل (مقیاس اندازه‌گیری بر اساس نمره)، لذا روش معمول محاسبه حاصل جمع مجموع متغیرها برای تعیین میزان رفتار اطلاع‌یابی صحیح نیست (کلانتری، ۱۳۸۰). بنابراین، ابتدا از تکنیک رفع اختلاف مقیاسها (Scale Free) به روش تقسیم بر میانگین کل که دارای کمترین میزان خطا نسبت به دیگر روشهای مشابه بوده است، برای متغیرهای سنجیده رفتار جستجوی اطلاعات استفاده شد (کلانتری، ۱۳۸۰؛ سوختانلو، ۱۳۸۷).

پس از آنکه اختلاف مقیاس بین متغیرها از بین رفت، مرحله بعد تعیین وزنهای مناسب به منظور حداکثر کردن مجموع مجذورات همبستگی برای شاخصهای انتخاب شده است. در نظر گرفتن وزنهای برابر برای متغیرها، دقت پایینی داشته و چندان جنبه علمی ندارد. از این رو، تکنیکهای آماری چون روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی، مورد استفاده قرار گرفت. این روش امکان دستیابی محقق به برداری با عنوان اولین عامل اصلی (First Principle Factor) را فراهم می‌کند.

با توجه به همبستگی بالای بین متغیرها، استفاده از این روش بر سایر روشها در تحقیق ارجحیت می‌یابد (کلانتری، ۱۳۸۰؛ سوختانلو، ۱۳۸۷). وزنهای اختصاص یافته به متغیرها توسط اولین عامل، به طور مستقیم به همبستگی بین متغیرها بستگی دارد، به طوری که هر چه همبستگی یک متغیر با سایر متغیرها بیشتر باشد، وزن

.....

1. Santosa.
2. Wooseb Jeong.
3. Kim.
4. Alison.

بالایی بدان تعلق می‌گیرد. بنابراین، در این زمینه، هر قدر میزان بار عاملی هر متغیر در مقایسه با سایر متغیرها بیشتر باشد، وزن بیشتری می‌گیرند و هر قدر میزان بار عاملی ضعیف‌تر باشد، وزن کمتری را به خود اختصاص می‌دهند (همان).

نتایج وزن‌دهی به روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی برای متغیرهای سال تحصیلی، معدل، میزان آشنایی با زبان انگلیسی^۱، مهارت‌های جستجوی اینترنتی^۲، مهارت‌های جستجو در کتابخانه^۳، رضایتمندی از کار با اینترنت^۴، رضایتمندی از خدمات کتابخانه^۵، دسترس‌پذیری منابع اطلاعاتی^۶، شناخت منابع اطلاعاتی در اینترنت^۷، شناخت منابع اطلاعاتی در کتابخانه^۸، آشنایی با سبک‌های جستجوی اطلاعات در اینترنت^۹، میزان برون‌گرایی و میزان وظیفه‌مداری به ترتیب ۵۳۱٪، ۷۹۶٪، ۹۰۱٪،

- .....
۱. در ۵ گویه که شامل میزان آشنایی با مهارت‌هایی از جمله خواندن و درک مطلب، ترجمه انگلیسی به فارسی و بالعکس و مانند آن است.
  ۲. در ۹ گویه که شامل مهارت‌های اینترنتی مانند دانلود کردن، ساختن وبلاگ و یا وب‌سایت و پست الکترونیکی و شیوه‌های کار کردن با آنها، گفتگوی آنلاین و ... است.
  ۳. در ۷ گویه که شامل مهارت‌هایی مانند چگونگی استفاده از برگه‌دان کتابخانه، شیوه‌های کار با رایانه جستجو، میزان شناخت بارکدهای منابع کتابخانه و ... است.
  ۴. در ۸ گویه که شامل میزان رضایت پاسخگویان از وضعیت سرعت اینترنت، تعداد رایانه، ساعات کار سایت، اشکالهای فنی رایانه‌ها و ... است.
  ۵. در ۹ گویه که شامل میزان رضایت پاسخگویان از وضعیت تعداد رایانه‌های جستجو، تعداد و موجودیت منابع کتابهای رشته تحصیلی، امکانات، پاسخ‌گویی کتابداران و ... است.
  ۶. در ۲۵ گویه که شامل انواع شاخصهای نسبت تعداد دانشجوی به تعداد کتابهای رشته و یا تعداد رایانه در کتابخانه و سایت اینترنت، نسبت عضو هیئت علمی به دانشجو، میزان ساعات کار با اینترنت و ساعات کار کتابخانه و سایت اینترنت و ... است.
  ۷. در ۱۴ گویه که شامل میزان آشنایی و یا استفاده از سایت‌های معروف فارسی و انگلیسی جهت کسب اطلاعات علمی مربوط به رشته تحصیلی است.
  ۸. در ۱۲ گویه که شامل میزان آشنایی و یا استفاده از منابع چاپی و الکترونیکی کتابخانه از جمله انواع چکیده‌نامه‌ها، دائرةالمعارف، نشریه‌های علمی، گزارش تحقیقات و ... است.
  ۹. در ۶ گویه که شامل میزان آشنایی و یا استفاده از سبک‌های جستجویی مانند جستجوی بولی، کلمات کلیدی، صفحات جستجوی پیشرفته، سایت مجله‌های علمی و ... است.

۶۵۵٪، ۷۵۵٪، ۷۰۱٪، ۶۸۲٪، ۸۹۵٪، ۷۷۰٪، ۷۲۵٪، ۵۷۶٪، ۷۵۰٪ و ۷۴۵٪ به دست آمد. وزنهای محاسبه شده هر متغیر در داده‌های حاصل از تکنیک رفع اختلاف مقیاسها برای هر متغیر، ضرب و در نهایت نتایج حاصل متغیرها با هم جمع و با عنوان میزان رفتار اطلاع‌یابی برای هر دانشجو در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

توزیع فراوانی پاسخگویان در خصوص ویژگیهای فردی و تحصیلی

دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تهران، به ترتیب ۱۷٪ و ۴۲٪؛ دانشگاه شیراز ۲۲٪ و ۲۵٪؛ دانشگاه رازی کرمانشاه ۴۰٪ و ۱۳٪ و دانشگاه رامین - ملاتانی اهواز، ۲۱٪ و ۲۰٪ جامعه نمونه تحقیق در هر مقطع تحصیلی را شامل می‌شدند. از میان پاسخگویان مقطع کارشناسی، ۶۷٪ را پاسخگوی زن و ۳۳٪ را پاسخگوی مرد و در مقطع کارشناسی ارشد، ۷۰٪ را پاسخگوی زن و ۳۰٪ را پاسخگوی مرد تشکیل می‌دادند. همچنین ۸۱/۶٪ جامعه آماری مجرد و ۱۰/۴٪ متأهل بوده‌اند. محدوده سنی پاسخگویان بین ۱۹ تا ۲۸ سال بود. در میان پاسخگویان ۷۶/۲٪ هیچ دوره‌ای در ارتباط با آموزشهای مربوط به اینترنت نگذرانده بودند و در مقابل ۲۲/۸٪ بقیه، تجربه حداقل یک دوره آموزشی مرتبط با اینترنت را داشته‌اند.

منابع انسانی و رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان

- اولویت‌بندی درجه اهمیت منابع انسانی، برای کسب اطلاعات آموزشی

در دانشجویان

طبق یافته‌های جدول ۱، در اولویت‌بندی درجه اهمیت منابع انسانی در دانشجویان هر دو مقطع تحصیلی جهت کسب اطلاعات آموزشی، کسب اطلاعات از اعضای هیئت علمی در هر دو مقطع تحصیلی اولویت اول را داشته است.

جدول ۱. اولویت‌بندی درجه اهمیت منابع انسانی در دانشجویان هر دو مقطع تحصیلی
برای کسب اطلاعات آموزشی

اولویت	ضریب تغییرات (CV)	انحراف معیار	میانگین	متغیرها
۱	۰/۲۵۹	۱/۱۳۲	۴/۳۷	اعضای هیئت علمی گروه‌های آموزشی
۲	۰/۳۳۶	۱/۳۳۴	۳/۹۷	دانشجویان با مقطع تحصیلی بالاتر
۳	۰/۳۶۰	۱/۳۴۱	۳/۷۳	دانشجویان با سالهای تحصیلی بالاتر
۴	۰/۵۰۲	۱/۵۵۷	۳/۱۰	کارشناسان و عاملان اجرایی
۵	۰/۵۳۲	۱/۵۱۰	۲/۸۴	اعضای هیئت علمی دیگر گروه‌های آموزشی
۶	۰/۵۷۸	۱/۴۶۷	۲/۵۴	همکلاسی‌ها
۷	۰/۶۱۶	۱/۵۰۸	۲/۴۵	دیگر منابع انسانی

مقیاس: ۰- اصلاً، ۱- خیلی کم، ۲- کم، ۳- متوسط، ۴- زیاد، ۵- خیلی زیاد

- اولویت‌بندی فراوانی رجوع به منابع انسانی برای کسب اطلاعات
آموزشی در دانشجویان

مطابق نتایج جدولهای ۲ و ۳، در اولویت‌بندی فراوانی رجوع به منابع انسانی در دانشجویان مقطع کارشناسی برای انجام فعالیتهای تحصیلی، دانشجویان با سالهای تحصیلی بالاتر در هر دو مقطع تحصیلی اولویت اول را داشته است. این در حالی است که مطابق نتایج جدول ۱، بر اساس اولویت‌بندی درجه اهمیت منابع انسانی در دانشجویان هر دو مقطع تحصیلی، برای کسب اطلاعات آموزشی، اعضای هیئت علمی در اولویت قرار داشتند.

جدول ۲. اولویت‌بندی فراوانی رجوع به منابع انسانی در دانشجویان مقطع کارشناسی،
برای کسب اطلاعات آموزشی

اولویت	ضریب تغییرات (CV)	انحراف معیار	میانگین	متغیرها
۱	۰/۲۱۹	۱/۰۲۲	۴/۶۶	دانشجویان با سالهای تحصیلی بالاتر
۲	۰/۲۷۴	۱/۱۲۹	۴/۱۲	همکلاسی‌ها

اولویت	ضریب تغییرات (CV)	انحراف معیار	میانگین	متغیرها
۳	۰/۴۵۰	۱/۵۹۶	۳/۵۵	دانشجویان با مقطع تحصیلی بالاتر
۴	۰/۴۶۵	۱/۵۱۰	۳/۲۵	اعضای هیئت علمی گروه‌های آموزشی
۵	۰/۵۲۵	۱/۲۵۴	۲/۳۹	اعضای هیئت علمی دیگر گروه‌های آموزشی
۶	۰/۵۳۷	۱/۱۷۵	۲/۱۹	کارشناسان و عاملان اجرایی
۷	۰/۷۵۶	۱/۱۳۴	۱/۵۰	دیگر منابع انسانی

مقیاس: ۰- اصلاً، ۱- خیلی کم، ۲- کم، ۳- متوسط، ۴- زیاد، ۵- خیلی زیاد

جدول ۳. اولویت‌بندی فراوانی رجوع به منابع انسانی در دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد، برای انجام فعالیتهای تحصیلی

اولویت	ضریب تغییرات (CV)	انحراف معیار	میانگین	متغیرها
۱	۰/۲۵۳	۱/۱۴۲	۴/۵۲	دانشجویان با سالهای تحصیلی بالاتر
۲	۰/۲۷۹	۰/۹۸۳	۳/۵۲	دانشجویان با مقطع تحصیلی بالاتر
۳	۰/۲۹۰	۰/۹۹۹	۳/۴۵	اعضای هیئت علمی گروه‌های آموزشی
۴	۰/۳۳۹	۱/۱۳۰	۳/۳۳	کارشناسان و عاملان اجرایی
۵	۰/۳۸۸	۱/۱۹۱	۳/۰۷	اعضای هیئت علمی دیگر گروه‌های آموزشی
۶	۰/۳۹۲	۰/۹۱۴	۲/۳۳	همکلاسی‌ها
۷	۰/۵۱۳	۱/۴۵۲	۲/۸۳	دیگر منابع انسانی

مقیاس: ۰- اصلاً، ۱- خیلی کم، ۲- کم، ۳- متوسط، ۴- زیاد، ۵- خیلی زیاد

- نسبت عضو هیئت علمی به دانشجو

برای تعیین میزان دسترسی هر دانشجو به منبع انسانی اعضای هیئت علمی، باید نسبت استاد به دانشجو محاسبه گردد. مطابق نتایج تحقیق در جدول ۴، گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تهران، دارای بیشترین نسبت استاد به دانشجو بوده و

در مقابل گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه رامین - ملاثانی اهواز کمترین نسبت استاد به دانشجو را دارد. این در حالی است که متوسط فعلی نسبت استاد به دانشجو در دانشگاه‌های دولتی کشور یک به هجده (۰/۰۵۵) می‌باشد (روزنامه خراسان، ۱۳۸۷). نتایج تحقیق حاکی از آن است که به غیر از دانشگاه تهران، بقیه دانشگاه‌های مذکور در گروه ترویج و آموزش کشاورزی از نسبت کشوری استاد به دانشجو در سطح پایین‌تری قرار دارند.

جدول ۴. نسبت عضو هیئت علمی به دانشجو در گروه‌های ترویج و آموزش کشاورزی

نسبت استاد به دانشجو	تعداد اعضای هیئت علمی	تعداد کل دانشجویان گروه	گروه‌های آموزشی
۰/۰۹۶	۱۳	۱۳۵	دانشگاه تهران
۰/۰۴۵	۷	۱۵۶	دانشگاه شیراز
۰/۰۲۹	۷	۲۴۲	دانشگاه کرمانشاه
۰/۰۴۳	۶	۱۴۱	دانشگاه ملاثانی

- میزان صرف وقت اعضای هیئت علمی برای پاسخگویی به دانشجویان

برای مقایسه میزان وقت اعضای هیئت علمی جهت پاسخگویی به دانشجویان بر اساس محل تحصیل، از آزمون مقایسه میانگین (F test) استفاده گردید، که تفاوت بین دانشگاه‌ها در سطح ۱٪ معنادار شد ($F = ۷۷/۴۱۹$). لذا مطابق نتایج جدول ۵، بر اساس آزمون توکی (Tukey) (که محل تفاوتها را در میان گروه‌ها نشان می‌دهد)، تنها میان دانشگاه تهران با دانشگاه شیراز از لحاظ میزان پاسخگویی اعضای هیئت علمی، تفاوت معناداری مشاهده نگردید. اما در مقایسه میان دانشگاه‌های تهران و شیراز با دیگر دانشگاه‌ها، تفاوت معناداری در سطح ۵٪ مشاهده شد. به عبارتی، با توجه به مقایسه میانگین‌ها در متغیرهای معنادار، دانشگاه‌های ملاثانی اهواز و رازی کرمانشاه نسبت به دانشگاه‌های تهران و شیراز، میزان

_____ بررسی نقش منابع انسانی و ویژگیهای روانشناسی بر رفتار ... / ۲۴۷

پاسخگویی به سؤالهای علمی دانشجویان از سطح بالاتری برخوردار بود. این در حالی است که نسبت عضو هیئت علمی به دانشجو، در دانشگاه‌های تهران و شیراز بالاتر از دو دانشگاه دیگر بود.

جدول ۵. مقایسه میزان وقت اعضای هیئت علمی برای پاسخگویی به دانشجویان

بر اساس محل تحصیل

گروه اول	میانگین	گروه‌های دوم	میانگین	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	Sig.
دانشگاه تهران	۱/۷۶	دانشگاه شیراز	۱/۶۲	۰/۱۷	۰/۲۳۱	۰/۸۸۰
		دانشگاه کرمانشاه	۳/۷۱	-۱/۹۳**	۰/۲۰۸	۰/۰۰۰
		دانشگاه ملائانی	۴/۰۰	-۲/۲۶**	۰/۲۳۰	۰/۰۰۰
دانشگاه شیراز	۱/۶۲	دانشگاه تهران	۱/۷۶	-۰/۱۷	۰/۲۳۱	۰/۸۸۰
		دانشگاه کرمانشاه	۳/۷۱	-۲/۱۰**	۰/۱۸۶	۰/۰۰۰
		دانشگاه ملائانی	۴/۰۰	-۲/۴۳**	۰/۲۱۰	۰/۰۰۰
دانشگاه کرمانشاه	۳/۷۱	دانشگاه تهران	۱/۷۶	۱/۹۳**	۰/۲۰۸	۰/۰۰۰
		دانشگاه شیراز	۱/۶۲	۲/۱۰**	۰/۱۸۶	۰/۰۰۰
		دانشگاه ملائانی	۴/۰۰	-۰/۳۳	۰/۱۸۴	۰/۲۹۲
دانشگاه ملائانی	۴/۰۰	دانشگاه تهران	۱/۷۶	۲/۲۶**	۰/۲۳۰	۰/۰۰۰
		دانشگاه شیراز	۱/۶۲	۲/۴۳**	۰/۲۱۰	۰/۰۰۰
		دانشگاه کرمانشاه	۳/۷۱	۰/۳۳	۰/۱۸۴	۰/۲۹۲

* و ** به ترتیب معناداری در سطح احتمال ۵٪ و ۱٪

میزان پیشرفت تحصیلی و متغیرهای روانشناسی تحقیق

با توجه به نتایج جدول ۶، برای تعیین همبستگی بین میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان (معدل) هر دو مقطع و متغیرهای روانشناسی تحقیق، ویژگی برونگرایی همبستگی معناداری با میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان (معدل) در هر دو مقطع

نداشته، ولی ویژگی وظیفه‌مداری با میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان در هر دو مقطع همبستگی مثبت و معنادار در سطح ۱٪ داشته است.

جدول ۶. تعیین همبستگی بین میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان (معدل)

هر دو مقطع و متغیرهای روانشناسی تحقیق

مقدار r	نوع ضریب همبستگی	جنس متغیرها	متغیرهای روانشناسی
۰/۱۲۵	پیرسون	فاصله‌ای	برونگرایی
۰/۵۱۷**	پیرسون	فاصله‌ای	وظیفه‌مداری

** معناداری در سطح احتمال ۱٪

رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان و متغیرهای روانشناسی تحقیق

مطابق نتایج جدول ۷، از میان دو ویژگی روانشناسی، در مقطع کارشناسی ویژگی «وظیفه‌مداری» و در مقطع کارشناسی ارشد ویژگی «برونگرایی» بر روی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان دارای همبستگی مثبت و معناداری در سطح ۵٪ بود. همچنین، با توجه به ارتباط نزدیک متغیرهای روانشناسی با جنسیت پاسخگویان، ضرورت بررسی نقش جنسیت در بروز ویژگیهای روانشناسی نیز مورد توجه قرار گرفت. با توجه به جدول ۸، به ترتیب در ارتباط با میزان برونگرایی و وظیفه‌مداری با جنسیت، رابطه معناداری در سطوح معناداری ۱٪ و ۵٪ وجود داشت.

جدول ۷. تعیین همبستگی بین میزان رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان

هر دو مقطع و متغیرهای روانشناسی تحقیق

مقطع	متغیرهای تحقیق	جنس متغیرها	نوع ضریب همبستگی	مقدار r
کارشناسی	برونگرایی	فاصله‌ای	پیرسون	-۰/۰۰۸
	وظیفه‌مداری	فاصله‌ای	پیرسون	۰/۳۸۶**
کارشناسی ارشد	برونگرایی	فاصله‌ای	پیرسون	۰/۴۷۸**
	وظیفه‌مداری	فاصله‌ای	پیرسون	-۰/۱۱۰

* و ** به ترتیب معناداری در سطح احتمال ۵٪ و ۱٪

جدول ۸. مقایسه میزان برونگرایی و وظیفه‌مداری دانشجویان بر اساس جنسیت در هر دو مقطع تحصیلی

متغیرهای روانشناسی	جنسیت	میانگین	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری
برونگرایی	مرد	۳۴/۲۲	۳/۴۲۶	-۶/۴۳۲**	۰/۰۰
	زن	۲۹/۱۶	۵/۲۱۲		
وظیفه‌مداری	مرد	۳۱/۲۱	۳/۹۳	-۱/۴۱۲*	۰/۰۳۴
	زن	۳۳/۲۲	۵/۱۴		

* و ** به ترتیب معناداری در سطح احتمال ۵٪ و ۱٪

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

ارتقای رفتار اطلاع‌یابی، نقش مستقیمی بر عملکرد پژوهشی و آموزشی دانشجویان خواهد داشت. بدیهی است، جنسیت و ویژگیهای روانشناسی، بر ماهیت کسب اطلاعات دانشجویان نقش بسزایی ایفا خواهد کرد (شکری و همکاران ۱۳۸۵)، داورپناه (۱۳۸۶)، مونپلی و همکاران^۱ (۲۰۰۲) و هینستروم^۲ (۲۰۰۳). لذا این تحقیق به دنبال آن بود تا نقش جنسیت و منابع انسانی بر رفتار جستجوی اطلاعات دانشجویان را بررسی کند.

مطابق نتایج تحقیق، در اولویت‌بندی فراوانی رجوع به منابع انسانی توسط دانشجویان برای کسب اطلاعات آموزشی، دانشجویان با سالهای تحصیلی بالاتر در هر دو مقطع تحصیلی اولویت اول را داشتند. این در حالی است که مطابق نتایج جدول ۱، بر اساس اولویت‌بندی درجه اهمیت منابع انسانی در دانشجویان هر دو مقطع تحصیلی، برای کسب اطلاعات آموزشی، اعضای هیئت علمی در اولویت اول قرار داشتند. لذا با وجود تأکید دانشجویان بر اهمیت بالاتر منبع انسانی اعضای هیئت علمی، نسبت به دیگر منابع انسانی در دسترس، بیشترین میزان رجوع دانشجویان در

1. Monpoli et al.
2. Heinstrom.

میان منبع انسانی کسب اطلاعات، دانشجویان باتجربه بوده است (مطابق با تحقیقات والتاین^۱ (1993)، پلزر و لیسن^۲ (1988) و مرکز تحقیق کتابخانه‌های رایانه‌ای آنلاین^۳ (2006). به نظر می‌رسد معرفی تعدادی دانشجوی باتجربه در مقطع تحصیلی بالاتر با عنوان دانشجویان پشتیبان (مطابق تحقیق انور^۴ (2005)) با همکاری و هماهنگی اعضای هیئت علمی، جهت کسب اطلاعات باید مورد توجه قرار گیرد.

در همین راستا، در بخش دیگری از نتایج تحقیق، برای تعیین میزان صرف وقت اعضای هیئت علمی برای پاسخگویی به سؤالهای علمی دانشجویان بر اساس دانشگاه‌ها در مقایسه با نسبت استاد به دانشجو (با وجود برتری نسبت استاد به دانشجو در دانشگاه‌های تهران و شیراز نسبت به دانشگاه‌های رازی کرمانشاه و ملاثانی اهواز) رابطه معکوسی وجود داشت. به نظر می‌رسد با وجود نقش اثرگذار نسبت استاد به دانشجو در تقویت اطلاع‌یابی دانشجویان، مشغله‌های فرعی، اداری و گاهی فعالیت‌های غیرعلمی اعضای هیئت علمی بر نقش آنها برای پاسخگویی به دانشجویان سایه افکنده است. همچنین، با توجه به اینکه عامل تعیین‌کننده جهت ارتقای اعضای هیئت علمی در نظام آموزش عالی، عملکرد پژوهشی است و توجه اندکی به عملکرد آموزشی آنها می‌شود، تجدید نظر در سیاست‌های کنونی سیستم ارتقای اعضای هیئت علمی با هدف اعطای سهمی مساوی به فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی آنان ضروری باشد تا زمینه‌های لازم برای توجه بیشتر و صرف وقت بیشتر جهت اجرای نقش آموزشی اعضای هیئت علمی ایجاد گردد. در جایگاه دیگر، با تدوین برنامه‌ای جامع در دانشگاه‌ها در ارتباط با مشاغل و فعالیت‌های فرعی و اداری اعضای هیئت علمی، بر نقش پژوهشی و آموزشی آنها تأکید بیشتری صورت گیرد.

1. Valentine.

2. Pelzer & Leysen.

3. OCLC.

4. Anwar.

نتایج تحلیل همبستگی بین میزان رفتار جستجوی اطلاعات (اطلاع یابی) دانشجویان هر دو مقطع و متغیرهای روانشناسی تحقیق حاکی از آن بود که در بین دانشجویان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد به ترتیب، ویژگیهای «وظیفه مداری» و «برون گرایی» در سطح احتمال ۵٪ همبستگی مثبت و معناداری با میزان رفتار اطلاع یابی آنان داشت. در همین راستا، نتایج دیگر تحلیل همبستگی بین میزان پیشرفت تحصیلی و متغیرهای روانشناسی تحقیق نیز گواه بر گرایش به «وظیفه مداری» در دانشجویان مقطع کارشناسی و گرایش به «برونگرایی» در دانشجویان کارشناسی ارشد داشت.

به نظر می رسد انتظارات غالب از دانشجویان مقطع کارشناسی به سمت اولویت دهی به بروندهای آموزشی (پیشرفت تحصیلی) نسبت به بروندهای پژوهشی (پژوهشها و تحقیقات میدانی) بوده و برعکس، انتظارات غالب از دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد در اولویت دهی و بروندهای پژوهشی، نسبت به بروندهای آموزشی بوده است. لذا بروز ویژگی «وظیفه مداری» نسبت به «برونگرایی» در دانشجویان مقطع کارشناسی برای کسب اطلاعات علمی، ارجحیت داشته است. این در حالی است که در دانشجویان کارشناسی ارشد بروز ویژگی «برونگرایی» نسبت به «وظیفه مداری» ارجحیت داشته است.

مقایسه میزان برونگرایی و وظیفه مداری دانشجویان، بر اساس جنسیت، نشان داد ویژگیهای «وظیفه مداری» و «برونگرایی» به ترتیب در دانشجویان مؤنث و دانشجویان مذکر بیشتر بوده است. بدیهی است، ویژگی «برونگرایی» برای انجام پژوهشها و فعالیتهای میدانی و کسب اطلاعات از منابع انسانی بسیار اثرگذار است (شکری و همکاران (۱۳۸۵)، لذا با توجه به انتظار و محدودیت پذیرش فرهنگی

نسبت به برون‌گرا بودن جنسیت مؤنث در امور اجتماعی، این امر بر میزان بروز این ویژگی در قیاس با جنسیت مرد مؤثر بوده است.

منابع

- اشکنی پور، ناصر (۱۳۷۷). «تغییر و تبدیل رفتار اطلاع‌یابی در جامعه استفاده‌کنندگان اطلاعات». مجله اطلاع‌رسانی. دوره سیزدهم، شماره ۳ و ۴ (بهار و تابستان ۱۳۷۷)، صص ۳-۶.
- بشارت، محمدعلی (۱۳۸۴). «تحلیل اکتشافی رابطه کمال‌گرایی و شخصیت. مطالعات تربیتی و روانشناسی»، سال ششم، شماره ۱، صص ۸۱-۹۶.
- پروین، لارنس (۱۳۷۴). «روانشناسی شخصیت - نظریه و تحقیق». ترجمه: محمدجعفر جوادی و پروین کدیور. تهران: مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، صص ۱۰۵-۱۲۰.
- خاکپور، علی (۱۳۸۳). «رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی علوم اطلاع‌رسانی و کتابداری». فصلنامه کتاب، جلد ۱۵، شماره ۱، صص ۸۸-۹۶.
- داورپناه، محمدرضا (۱۳۸۶). «ارتباط علمی: نیاز اطلاعاتی بر رفتار اطلاع‌یابی»، تهران: انتشارات دبیزش، صص ۵۵-۷۵.
- دیانی، محمدحسین (۱۳۷۷). «جایگاه منابع اطلاعاتی در فرایند یادگیری دانشجویان دانشگاه فردوسی». فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی. سال اول، شماره چهارم، صص ۵۷-۷۸.
- روزنامه خراسان (۱۳۸۷). «وزیر علوم: رشته‌های دانشگاهی که با کمبود استاد مواجه است حذف می‌شود»، شماره سریال ۱۷۰۰۵، ۲۵ خرداد، صفحه ۹ اجتماعی.

_____ بررسی نقش منابع انسانی و ویژگیهای روانشناسی بر رفتار ... / ۲۵۳

- سوختانلو، مجتبی (۱۳۸۷). «بررسی رفتار اطلاع یابی دانشجویان ترویج و آموزش کشاورزی ایران». پایان نامه کارشناسی ارشد در آموزش کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران. صص: ۷۷-۷۴.

- صیامیان، حسن؛ سپیده حسینی و فاطمه قربانی (۱۳۸۶). «بررسی میزان سواد اطلاعاتی و رفتار اطلاع یابی دانشجویان کارشناسی مدارک پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران»، مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران (نما). دوره هفتم شماره دوم. ۳۰ مهر.

- شگری، امید و دیگران (۱۳۸۵). «نقش رگه های شخصیت و سبک های تفکر بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان: ارائه مدل های علمی. فصلنامه روانشناسان ایرانی». سال دوم، شماره ۷ (بهار)، صص: ۲۳۵-۲۱۹.

- صفری راد، فاطمه (۱۳۸۳). «بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شیراز». فصلنامه کتاب، دوره پانزدهم، شماره ۴ (زمستان)، صص: ۱۰۲-۸۸.

- کلاتری، خلیل (۱۳۸۰). «برنامه ریزی و توسعه منطقه ای (تئوری ها و تکنیک ها)». تهران، انتشارات خوشبین، چاپ اول، صص: ۱۷۵-۱۲۵.

- گروسی فرشی، میرتقی؛ آرش مانی و عباس بخشی پور (۱۳۸۵). «بررسی ارتباط بین ویژگی های شخصیتی و احساس شادکامی در بین دانشجویان دانشگاه تبریز». فصلنامه روانشناسی دانشگاه تبریز، سال اول، شماره ۱ (بهار)، صص: ۱۵۸-۱۴۳.

- محمدی، داود (۱۳۸۱). «بررسی عوامل مؤثر در رفتار اطلاع یابی و اشاعه اطلاعات کارکنان ترویج استان زنجان». پایان نامه کارشناسی ارشد در ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران.

- مرادی، لیلا و همکاران (۱۳۸۶). «بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان علوم پزشکی استان مازندران در سال ۱۳۸۴». مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، دوره هفتم، شماره دوم، ۳۰ مهر.
- مکی زاده تفتی، فاطمه (۱۳۷۶). «بررسی نیازهای اطلاعاتی اساتید محقق در دانشگاه شیراز». فصلنامه کتاب، دوره دهم، شماره ۴، صص: ۶۸-۵۶.
- نصیرپور، زهرا و عباس حری (۱۳۸۳). «مطالعه رفتار اطلاع‌یابی اینترنتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید بهشتی»، مجله کتابداری، دوره سی و هشتم، شماره ۴۲ (پاییز و زمستان)، صص: ۴۰-۱.
- نویدی، فاطمه (۱۳۸۶). «اطلاع‌یابی و بررسی رفتار اطلاع‌یابی در محیط‌های جدید جستجو». مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران. دوره هفتم، شماره اول، ۲ فروردین.
- یعقوبی، جعفر و محمد چیدری (۱۳۸۵). «بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش و کاربرد اینترنت در فعالیتهای آموزشی و پژوهشی دانشجویان تکمیلی رشته ترویج و آموزش کشاورزی».
- یمین فیروز، موسی (۱۳۸۲). «رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد از اینترنت». پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد.

- Abouserie, H.E.M.R. (2007). Information Seeking Behavior of Library and Information Science Faculty in Research with a Special Reference to the Use of Networked Information Sources and Services: A Case Study Performed at the Graduate School of library and Information Science at the University of Illinois at Urbana-Champaign. Helwan University, Cairo, Egypt, Pp: 1-34, available online: <http://eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content-storage-01/0000019b/80/3a/47/25.pdf>.

- Alison, J.H (2008). Information Literacy from the Trenches: How Do Humanities and Social Majors Conduct Academic Research? *Journal of College and Research Libraries* (September 2008), 1-39.
- Anwar, M.A (1981), "Education of the user of information", *International Library Review*, 13, 365-83.
- Deneve, K.M. & Cooper, H (1998). The happy personality: a meta-analysis of 137 personality trait & subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 124, 197-229.
- Fidel, R., Davies, R.K., Douglass, M.H., Holder, J.K., Hopkins, C.J., Kushner, E.J., Miyagishima, B.K., & Toney, C.D. (1999). A visit to the information mall: Web searching of high school students. *Journal of the American Society for Information Science*, 50 (1), 24-37.
- Francis, L.J (1999). Happiness is a thing called stable extraversion: A further examination of the relationship between the Oxford Happiness Inventory and Eysenck's dimensional model of personality and gender. *Personality and Individual Differences*, 26, 5-11.
- Heinström, J (2005). The influence of personality and study approach on students' information-seeking behavior. *Journal of Documentation*, 61(2), 228-247.
- Howard, P.I & Howard. J.M (1998). An introduction to the five-factor model for personality for human resource professionals. Available on: http://digital.library.unt.edu/data/etd/2001_1/restricted/meta-dc-2745.tkl
- Kim, J (2006). Capturing metrics for undergraduate usage of subscription databases. *Online*, 30 (3), 32-39.
- Monopoli, M., Nicholas, D., Georgiou, P., & M. Korfiati (2002). A user-oriented evaluation of digital libraries: case studies, the electronic journals services of the Library and Information Service of the University of Patras, Greece *Aslib Proceedings*, 54, 103-117.
- Online Computer Library Center (OCLC) (2006). *College Students Perceptions of Libraries and Information Resources: A Report to the OCLC Membership*, OCLC, Dublin, OH, Available online: www.oclc.org/reports/perceptionscollege.htm

- Pelzer, L.N. & J.M. Leysen (1988). Library use and information-seeking behavior of veterinary medical students, *Bulletin of the medical Association*, 76 (4): 328-33.
- Santosa, P.I., K. K. Wei, & H. C. Chan (2005). User involvement and user satisfaction with information-seeking activity. *European Journal of Information Systems*, 14, 361-370.
- Sims, D.B (2002). The effect of personality type on the use of relevance criteria for purposes of selecting information sources, *Dissertation Prepared for the Degree of Ph.D in philosophy. University of north Texas, United States. Pp, 40-75.*
- Valentine, B (1993). Undergraduate Research Behavior: Using Focus Groups to Generate Theory. *Journal of Academic Librarianship*, 19, 300-304.
- Wilson, T. D (2000). Human information behavior. *Journal of Informing Science*, 3(2), 49-56.
- Wooseob, J (2004). Unbreakable ethnic bonds: information-seeking behavior of Korean graduate students in the United States. *University of Wisconsin at Milwaukee. Milwaukee. 26(3), 384-400.*